

A székesfőváros multja, jelene és — zsidósága

Budapest székesfőváros most ünnepli *egyesítésének hatvanadik évfordulóját*. Ez alkalommal dr. Illyefalvi T. Lajos, a fővárosi Statisztikai Hivatal tudós igazgatója több mint 500 statisztikai táblázatot tartalmazó hatalmas statisztikai munkát állított össze ezen a címen „*A székesfőváros multja, jelene számokban*”, amely a Statisztikai Közlemények 87. kötete gyanánt hagyta el a sajtót.

Az érdekes és értékes munkából közöljük Budapest zsidóságára vonatkozó adatokat.

A népesség fejlődését hitfelekezetek szerint ismerteti az egyik táblázat 1813—1930-ig. Míg 1813-ban a 70.219 lakosból 5525, addig 1930-ban az 1.664.772 lakosból 204.273 tartozott felkezetünkhöz. (20.3 százalék.)

Budapest zsidósága városrészek szerint csoportosítva a következő:

városrész	abszolút szám	százalékban
I.	1628	6.43
II. beltelek	5093	10.88
. kültelek	366	7.01
III. beltelek	5120	11.18
kültelek	420	2.86
XI. beltelek	2827	9.54
kültelek	650	3.51
XII. beltelek	2219	8.29
kültelek I.	928	6.17
kültelek II.	83	12.65
IV. kerület	4614	18.33
V. beltelek I.	11059	35.27
. beltelek II.	13.546	38.65
VI. beltelek I.	15.236	49.31
beltelek II.	24.074	34.76
VII. beltelek I.	19.811	53.58
beltelek II.	16.143	40.85
beltelek III.	20.443	34.54
VIII. beltelek I.	4.395	17.47
beltelek II.	19.335	30.35
beltelek III.	6.622	12.67
IX. beltelek I.	4.532	19.46
beltelek II.	5.846	12.21
kültelek I.	1.563	5.65
kültelek II.	15	1.98
X. kültelek I.	641	1.83
kültelek II.	2.963	5.64
XIII. kültelek I.	613	5.27
kültelek II.	5.495	8.46
XIV. kültelek I.	470	5.24
kültelek II.	7.271	14.27
kültelek III.	350	4.77
Budapest	204.371	20.31

Igen érdekes az a táblázat, amely a négy legnépesebb hitfelekezet élve születéseinek alakulását tünteti fel.

Ebből kitűnik, hogy 1000 lakásra jut 16.7 róm. kat., 13.2 ág. ev., 17.8 ref. és 7.7 izraelita élveszületett. A *cse-csemőhalálozás* tekintetében hitfelekezetünk a legjobb helyen áll, mert míg az általános halálozási arány 11.4 százalék, a zsidóságé 6.3 (róm. kat. 12.1, ref. 13.4.) Az *általános halálozási arány* is kedvezőbb a zsidóságnál, az általános ezrelékben 15.8. míg a zsidóságé 14.5.

Kimutatja egy táblázat a *hitfelekezetek részesedését a háztulajdonban is*. E szerint 5487 ház (21.131) 4577 lakással (185.709 8557 szobával (351.038) 18.359 lakóval (735.579) izraelita háztulajdonosé, (a zárjelben levő számok az összes házakat, lakásokat, szobákat, illetve lakókat tünteti föl.) *E házak évi bérjövödelme az egész bérjövödelem 2.9 százaléka*. Százalékban számítva a házak 2.8, a lakások 2.5, a szobák 2.4 százaléka a zsidóságé, amelyben a lakosság 2.5 százaléka lakik.

Érdekes lett volna, ha a szerző — amint ezt a multban tette — nem csupán a háztulajdon felekezeti megoszlását közölte volna, hanem azt is, hogy a fővárosi tisztviselők tanerők, alkalmazottak között milyen a felekezeti arányszám. Az 1929-ben Megjelent Magyar Zsidó Lexikon adatai szerint összesen 169 alkalmazott (2.83 százalék) tartozott felekezetünkhöz, ebből is csupán 105 kinevezett, közöttük 18 altiszt. Kiváncsiak lettünk volna arra, mennyivel apadt ez a szám, de még inkább arra, hogy a tanszemélyzet közül mennyi a zsidó, mert a Lexikon adatai szerint 213 tartozott felekezetünkhöz, de ez 1929-ben volt, azóta az 5.8 százalékos arányszám *alaposan alábbszállott*. Erről azonban most nem kapunk felvilágosítást.

t—r.